

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-02-2479-2/12
Sarajevo, 11.10.2012. godine

01,02-02-1
11-10-2012

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

11.10.2012

PRIMLJENO:			
Organizacioni jedinic	Katastr	Služba	
01,02	02-1-42	12	

S

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- *Zastupnički dom* -
- *Dom naroda* -

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o zakladama Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 20. sjednici održanoj 18.9.2012. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o zakladama Bosne i Hercegovine, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku.

U svezi s navedenim, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o zakladama Bosne i Hercegovine, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i elektroničku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ**

ПРИЈЕДЛОГ

**ЗАКОН О ФОНДАЦИЈАМА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Сарајево, октобар 2012. године.

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на __ сједници Представничког дома, одржаној _____, и на __ сједници Дома народа, одржаној _____, усвојила је

ЗАКОН О ФОНДАЦИЈАМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДИО ПРВИ - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет)

(1) Овим законом уређују се оснивање и правни положај фондација, регистрација, престанак постојања и брисање из регистра фондација, статусне промјене и друга питања од значаја за рад фондација, које се региструју на нивоу Босне и Херцеговине.

(2) Овим законом уређује се и дјеловање страних фондација у Босни и Херцеговини, које региструју представништво на нивоу Босне и Херцеговине.

Члан 2. (Појам фондације)

Фондација у смислу овог закона је добровољна, невладина и непрофитна организација која нема чланство, а чији је циљ управљање одређеном имовином у општекорисном и добротворном циљу или приватном интересу, који није забрањен Уставом Босне и Херцеговине или законом.

Члан 3. (Општекорисни циљ фондације)

(1) Остваривањем општекорисног циља, у смислу овог закона, сматрају се активности усмјерене на промовисање и заштиту људских, грађанских и мањинских права, промовисање демократских вриједности, европских интеграција и међународног разумијевања, одрживог развоја, регионалног развоја, равноправност полова, унапређење социјалне и здравствене заштите, промовисање и унапређење културе и јавног информисања, промовисање и популаризацију науке, образовања, умјетности, вјерских слобода и аматерског спорта, унапређивање положаја лица са инвалидитетом, бригу о дјечи и младима, помоћ старима, заштиту животне средине, заштиту животиња, хуманитарне и друге активности којима фондације остварују општекорисне и добротворне циљеве.

(2) Фондација остварује општекористан и добротворан циљ из става (1) овог члана и када је њена активност усмјерена на одређени круг лица која припадају одређеној професији, националној, језичкој, културној и вјерској групи, полу или роду, односно на лица која живе на одређеном подручју.

(3) Остваривањем приватног интереса, у смислу овог закона, сматрају се активности усмјерене на остваривање појединачних интереса оснивача фондације, његове

породице или трећих лица (породичне фондације које се оснивају у циљу школовања чланова породице и у друге правно дозвољене сврхе).

Члан 4.
(Добровољност, самосталност оснивања и статус фондације)

- (1) Фондације се оснивају добровољно и самосталне су у одређивању својих циљева.
- (2) Фондације из става (1) овог члана стичу својство правног лица уписом у регистар.
- (3) Фондације не могу отпочети дјеловање прије уписа у регистар.
- (4) Поступак за регистрацију, упис измјена и допуна и престанак рада фондација води се по одредбама овог закона и Закона о управном поступку.

Члан 5.
(Недопуштени циљеви фондације)

- (1) Циљеви и дјеловање фондације не смију бити у супротности са правним поретком, а нарочито не смију бити усмјерени на насилно рушење уставног поретка и нарушавање територијалне цјеловитости Босне и Херцеговине, кршење загарантованих људских или мањинских права или изазивање и подстицање неравноправности, мржње и нетрпељивости заснованих на расној, националној, вјерској или другој припадности или опредјељењу, као и полу, роду, физичким, психичким или другим карактеристикама и способностима.
- (2) Циљеви и дјеловање фондације не могу укључивати ангажовање у предизборној кампањи, прикупљање средстава за кандидате или финансирање кандидата, односно политичких странака.
- (3) Циљеви и дјеловање фондације основане тестаментом не могу бити усмјерени на остваривање приватних интереса који су у супротности са одребама других закона.

Члан 6.
(Пореска ослобађања)

Имовина фондације која је основана ради остваривања општекорисног и добротворног циља може уживати посебне пореске и царинске олакшице, у складу са законима којима се уређују питања о врсти и висини пореских и царинских олакшица и повластица за осниваче и дароваоце имовине фондације.

Члан 7.
(Јавност рада)

Фондација која остварује општекорисни и добротворни циљ обавезна је да годишњи извештај о раду учини доступним јавности, објављивањем путем интернета, публикације или на други погодан начин.

Члан 8.

(Вријеме за које се оснива фондација)

- (1) Фондација се оснива на неодређено или одређено вријеме.
- (2) Фондација се оснива на неодређено вријеме ако у оснивачком акту и статуту није одређено да траје до одређеног времена, наступања одређеног догађаја или постизања одређеног циља.
- (3) У случају да оснивачким актом и статутом није одређено на које вријеме се оснива, сматра се да је фондација основана на неодређено вријеме.

ДИО ДРУГИ - ОСНИВАЊЕ ФОНДАЦИЈЕ

Члан 9.

(Оснивач и оснивачки акт)

- (1) Фондацију може основати једно или више пословно способних домаћих или страних физичких или правних лица.
- (2) Фондација се оснива актом о оснивању или уговором (у даљем тексту: оснивачки акт), састављеним у писаној форми.
- (3) Оснивачки акт доноси оснивач.
- (4) Потпис оснивача на оснивачком акту овјерава се у складу са законом.
- (5) Фондација се може основати и тестаментом, а ако оставилац није одредио извршиоца тестаamenta, или извршилац тестаamenta не прихвати извршење, суд надлежан за вођење оставинског поступка одређује извршиоца тестаamenta.
- (6) На извршиоца тестаamenta из става (5) овог члана, који је задужен за упис у регистар фондација, примјењују се прописи којим се уређује наслеђивање.
- (7) Основаној фондацији могу приступити друга физичка и правна лица у својству саоснивача, ако оснивачким актом није другачије одређено, на начин утврђен статутом фондације.

Члан 10.

(Садржина оснивачког акта)

- (1) Оснивачки акт фондације садржи:
 - а) лично име, односно назив и адресу и сједиште оснивача;
 - б) назив и скраћени назив фондације, уколико га има;
 - ц) сједиште фондације;
 - д) циљеве оснивања;
 - е) лично име и адресу лица овлаштеног за заступање фондације;
 - ф) трајање фондације;
 - г) лично име, односно назив и адресу и сједиште саоснивача фондације, уколико их има;

- х) потпис оснивача и његов јединствени матични број, односно број пасоша и земљу издавања пасоша за осниваче који су страни држављани;
- и) матични број, печат и потпис заступника правног лица ако су оснивачи правна лица;
- ј) датум доношења оснивачког акта, и
- к) овјерен потпис оснивача, у складу са законом.

(2) Оснивачки акт фондације садржи податке о основној имовини фондације, односно имовини фондације којом се остварује приватни интерес, укључујући и податке о процијењеној вриједности основне имовине од стране овлаштеног судског вјештака ако се основна имовина састоји од ствари или права.

(3) Оснивачки акт може да садржи и друге одредбе од значаја за оснивање и дјеловање фондације, које нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 11. (Основна имовина фондације)

- (1) Основна имовина фондације може бити у стварима, правима и новцу.
- (2) Најмања вриједност основне имовине неопходне за оснивање фондације износи 2.000, 00 КМ.
- (3) Најмања вриједност основне имовине неопходне за оснивање фондације којом се остварује приватни интерес износи 20.000, 00 КМ.

Члан 12. (Опозив оснивачког акта)

Оснивач може опозвати оснивачки акт фондације прије уписа фондације у регистар фондација.

Члан 13. (Побијање оснивачког акта)

Сваки од саоснивача фондације може, пред надлежним судом, побијати оснивачки акт фондације из разлога који су прописима о облигационим односима утврђени као разлози ништавности оснивачког акта.

ДИО ТРЕЋИ - НАЗИВ, СЈЕДИШТЕ И ЗНАК ФОНДАЦИЈЕ

Члан 14. (Назив фондације)

- (1) Назив фондације одређује се оснивачким актом и статутом.
- (2) Назив фондације мора бити на једном од три језика и једном од два писма која су у службеној употреби у Босни и Херцеговини, за које се определијели подносилац захтјева и може садржавати име одређеног физичког или правног лица, домаће или стране организације, међународне организације, под условима прописаним законом.

(3) За употребу имена, односно назива из става (2) овог члана, потребна је сагласност физичког лица, правног лица, надлежног органа или организације чије је то име, односно назив.

(4) Након смрти физичког лица из става (2) овог члана, сагласност за употребу његовог имена дају насљедници првог насљедног реда.

(5) Назив фондације, ако је то предвиђено оснивачким актом и статутом, може се уписати у регистар фондација и у преводу на један или више страних језика, с тим што се тај упис врши после уписа назива фондације у складу са ставом (2) овог члана, односно на језику и писму националне мањине.

(6) Назив фондације може садржати поједине стране ријечи исписане у изворном облику ако оне чине назив међународне организације, уз претходну сагласност те организације и ако су те ријечи уобичајене на једном од језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини, ако за њих нема одговарајуће ријечи или ако се ради о ријечима на мртвом језику.

Члан 15. (Скраћени назив)

(1) Фондација може имати и скраћени назив који се одређује оснивачким актом и статутом фондације, а који мора садржавати основне карактеристике пуног назива фондације.

(2) Скраћени назив фондације мора бити на једном од три језика и једном од два писма која су у службеној употреби у Босни и Херцеговини и уписује се у регистар фондација.

Члан 16. (Разликовање назива, односно скраћеног назива)

Назив, односно скраћени назив фондације не може бити идентичан називу, односно скраћеном називу других фондација које су уписане или раније уредно пријављене за упис у регистар фондација.

Члан 17. (Обавезност употребе назива)

Назив и скраћени назив фондације употребљавају се у правном промету у облику у коме су уписани у регистар фондација.

Члан 18. (Сједиште фондације)

(1) Сједиште фондације јесте мјесто из којег се управља активностима фондације, одређено оснивачким актом и статутом фондације.

(2) Сједиште фондације мора бити на територији Босне и Херцеговине.

(3) Сједиште и адреса фондације уписују се у регистар фондација.

Члан 19.
(Симболи визуелног идентитета)

(1) Фондација може имати свој знак, логотип и друге симболе, у складу са статутом.

(2) Симболи визуелног идентитета фондације не могу бити идентични симболима друге фондације која је уписана или уредно пријављена за упис у регистар фондација, као и у односу на знак, логотип и друге симболе другог правног лица, нити изазивати забуну у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради.

ДИО ЧЕТВРТИ - РЕГИСТАР ФОНДАЦИЈА

Члан 20.
(Орган надлежан за послове уписа и вођење регистра)

(1) Упис у Регистар фондација (у даљем тексту: Регистар) врши Министарство правде Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство).

(2) Садржај, начин уписа и вођења Регистра из става (1) овог члана ближе се уређује Правилником о начину вођења регистра фондација (у даљем тексту: Правилник), који доноси министар Министарства правде (у даљем тексту: министар).

Члан 21.
(Упис у Регистар)

(1) Упис у Регистар врши се на основу захтјева за упис.

(2) Захтјев за упис подноси овлаштени заступник фондације.

(3) Уз захтјев се подносе:

- а) овјерена фотокопија личне карте или пасоша или извод из регистра у којем је регистровано правно лице, ако је оснивач фондације правно лице;
- б) оснивачки акт фондације са овјереним потписима оснивача, односно правноснажно рјешење о наслеђивању, ако се фондација оснива тестаментом;
- ц) рјешење о одређивању извршиоца тестаamenta, ако је фондација основана тестаментом;
- д) акт о именовану органа управљања фондације;
- е) статут фондације;
- ф) доказ о основној имовини фондације, односно имовини фондације којом се остварује приватни интерес, укључујући и податке о процијењеној вриједности основне имовине од стране овлаштеног судског вјештака ако се основна имовина састоји од ствари или права;
- г) друге исправе утврђене овим законом и статутом фондације;
- х) доказ о уплати таксе.

Члан 22.
(Одбацивање захтјева за упис)

(1) Захтјев за упис се одбацује рјешењем ако је:

а) назив фондације идентичан називу друге фондације која је уписана или уредно пријављена за упис у Регистар;

б) назив фондације изазива забуну у односу на назив друге фондације као и у односу на називе других правних лица, у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради;

ц) захтјев поднесен од неовлаштеног лица;

д) захтјев за регистрацију није потпун ако подносилац захтјева у року од 30 дана од дана пријема обавјештења не измијени и допуни захтјев, а о чему је претходно писмено упозорен обавјештењем, у ком су наведени разлози због којих регистрација није извршена;

(2) Рјешење из става (1) овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 23.
(Рјешење о упису у Регистар)

(1) Упис у Регистар врши се у року од 30 дана од дана подношења уредног захтјева за упис.

(2) Министарство доноси рјешење о упису у Регистар.

(3) Уз рјешење о упису у Регистар доставља се примјерак статута који је потписан од стране овлаштеног службеног лица и овјерен печатом Министарства.

(4) Рјешење о упису у Регистар садржи:

а) број и датум рјешења о упису у Регистар;

б) регистарски број под којим се врши упис у Регистар;

ц) назив, скраћени назив фондације и назив фондације на страном језику и језику националне мањине, ако постоји;

д) адресу фондације;

е) знак, логотип и друге симболе фондације ако их има;

ф) циљеве фондације;

г) имена и адресе заступника фондације, и

х) својство правног лица.

(5) Рјешење о упису у Регистар се објављује у "Службеном гласнику БиХ", о трошку подносиоца захтјева.

(6) Рјешење из става (2) овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 24.
(Садржај Регистра)

У Регистар се уписују: редни број; регистарски број фондације; назив и скраћени назив фондације; датум уписа и број рјешења о упису; сједиште и адреса фондације; сједиште и адреса канцеларије или представништва фондације уколико га има; циљеви фондације и број оснивачког акта и статута фондације; лица овлаштена за заступање, број и датум одлуке о именовању овлаштеног лица; вријеме за које се оснива фондација; подаци о основној имовини фондације и имовини фондације којом се остварује приватни интерес; промјена заступника фондације; промјене адресе сједишта фондације; промјене статута фондације; органи фондације; престанак фондације, број и датум акта о престанку и напомена у коју се уписују подаци о покретању поступка за стечај и престанак рада фондације.

Члан 25.
(Промјена података који се уписују у Регистар)

(1) Фондација је дужна да Министарству пријави сваку промјену података који се уписују у Регистар, у року од 30 дана од дана настале промјене.

(2) На упис промјена података у Регистру сходно се примјењују одредбе овог закона о упису у Регистар.

(3) У рјешењу о упису промјена наводе се све промјене које се уписују у Регистар, и исто се објављује у "Службеном гласнику БиХ", о трошку подносиоца захтјева.

Члан 26.
(Јавност Регистра)

Подаци уписани у Регистар су јавни, у складу са законом.

ДИО ПЕТИ - УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА ФОНДАЦИЈЕ

Члан 27.
(Статут фондације)

(1) Статут је највиши општи акт фондације.

(2) Други општи акти фондације морају бити у сагласности са статутом.

(3) Одредбе другог општег акта које су у супротности са статутом, ништавне су.

(4) Управни одбор доноси статут фондације.

Члан 28.
(Садржина статута)

(1) Статутом фондације уређују се:

- а) назив и скраћени назив фондације, уколико га има;
- б) сједиште фондације;
- ц) циљеви фондације;
- д) унутрашња организација, органи, њихова овлаштења, састав, начин избора и опозива, трајање мандата и начин одлучивања;
- е) начин именовања управног одбора фондације, након истека мандата чланова управног одбора у првом сазиву;
- д) начин опозива чланова управног одбора;
- ф) начин именовања и опозива директора и других органа фондације ако их фондација има;
- г) трајање мандата и начин одлучивања органа фондације;
- х) заступање фондације;
- и) основна имовина фондације, односно имовина фондације којом се остварује приватни интерес;
- ј) начин стицања средстава за остваривање циљева и располагање средствима фондације;
- к) правила кориштења средстава фондације;
- л) поступање са имовином фондације у случају престанка фондације;
- м) поступак усвајања финансијских и других извјештаја фондације;
- н) круг корисника средстава фондације;
- о) поступак за измјене и допуне статута и поступак доношења измјена других општих аката фондације;
- п) остваривање јавности рада фондације;
- р) начин одлучивања о статусним промјенама и престанку рада фондације;
- с) изглед и садржина печата фондације; и

т) опис и садржај знака, логотипа и других симбола фондације.

(2) Статутом се могу уредити и друга питања од значаја за дјелатност и остваривање циљева фондације.

Члан 29.
(Органи фондације)

(1) Обавезни органи фондације су управни одбор и директор.

(2) Статутом се могу предвидјети и други органи фондације.

(3) Фондација може користити и други назив за управни одбор и директора фондације под условом да они врше функцију ових органа, у складу са статутом.

Члан 30.
(Чланство у управном одбору)

(1) Фондацијом управља управни одбор, који има најмање три члана.

(2) Оснивач може бити члан управног одбора или других органа фондације предвиђене статутом.

(3) Управни одбор има предсједника и чланове управног одбора које приликом оснивања фондације именује оснивач или извршилац тестаента.

(4) Члан управног одбора фондације основане ради остваривања општекорисног и добротворног циља не може бити малољетно лице или лице лишено пословне способности, лице запослено у фондацији, лице које је члан другог органа управљања фондације или надзора те фондације и лице које врши надзор над радом фондације.

(5) Члан управног одбора фондације основане ради остваривања приватног интереса не може бити малољетно лице или лице лишено пословне способности, лице које је члан другог органа управљања или надзора те фондације и лице које врши надзор над радом фондације.

Члан 31.
(Надлежности управног одбора)

(1) Управни одбор:

- а) доноси статут и измјене и допуне статута;
- б) именује и разрјешава директора;
- ц) доноси финансијски план и завршни рачун;
- д) одлучује о начину кориштења имовине фондације;
- е) доноси пословник о свом раду;
- ф) обавља друге послове у складу са законом и статутом.

(2) Статутом се може предвидјети да су одлуке управног одбора о промјени циљева, статусној промјени фондације, престанку фондације и расподјели преостале имовине пуноважне само уз сагласност оснивача.

Члан 32.

(Мандат и начин рада управног одбора)

(1) Ако статутом није другачије одређено, мандат чланова управног одбора траје четири године, са могућношћу реизбора.

(2) Предсједник управног одбора сазива, утврђује дневни ред и предсједава сједницама управног одбора.

(3) У случају спријечености предсједника управног одбора, члан управног одбора којег одреди управни одбор сазива сједнице управног одбора и обавља друге активности у складу са датим овлаштењима.

(4) Управни одбор доноси пуноважне одлуке већином гласова од укупног броја чланова управног одбора.

Члан 33.

(Престанак чланства у управном одбору)

Чланство у управном одбору престаје истеком мандата, опозивом, оставком, губитком пословне способности, у случају смрти и другим случајевима утврђеним статутом.

Члан 34.

(Директор фондације)

(1) Директор фондације: заступа фондацију, одговара за законитост рада фондације, води послове фондације сагласно одлукама управног одбора, подноси управном одбору приједлог финансијског плана и завршног рачуна и обавља друге послове у складу са законом и статутом, за што је одговоран управном одбору.

(2) Директора фондације именује и разрјешава управни одбор.

(3) За директора фондације може бити именовано само пословно способно физичко лице које има пребивалиште или боравиште на територији Босне и Херцеговине. Директор фондације не може бити члан другог органа управљања и надзора фондације.

Члан 35.

(Обавезе чланова управног одбора и директора)

(1) У обављању својих дужности чланови управног одбора и директор фондације поступају са пажњом доброг домаћина.

(2) Приликом доношења одлука о коришћењу основне имовине, као и одлука које се односе на привредне дјелатности које обавља фондација, чланови управног одбора и директор поступају са пажњом доброг привредника.

Члан 36.
(Одговорност за штету)

Чланови управног одбора и директор одговарају солидарно цјелокупном својом имовином за штету коју својом одлуком проузрокују фондацији, ако је та одлука донесена грубом непажњом или са намјером да се проузрокује штета, осим ако су у поступку доношења одлуке издвојили своје мишљење у записник или нису учествовали у доношењу одлуке.

ДИО ШЕСТИ - ИМОВИНА ФОНДАЦИЈЕ

Члан 37.
(Имовина и начин стицања имовине)

- (1) Имовину фондације чине основна и друга имовина.
- (2) Фондација може стицати имовину од добровољних прилога, поклона, донација, финансијских субвенција, заоставштина, камата на улоге, закупнине, ауторских права, дивиденди и других прихода остварених на законом дозвољен начин.

Члан 38.
(Обављање привредне дјелатности)

- (1) Фондација може да врши оне активности којима се остварују циљеви утврђени оснивачким актом и статутом.
- (2) Поред активности из става (1) овог члана, фондација може обављати одређене активности којим се стиче приход, у складу са законом .
- (3) Фондација може обављати привредну дјелатност посредством посебно основаног правног лица.
- (4) Фондација нема право да остварену добит од привредне дјелатности основаног правног лица распоређује оснивачима, члановима органа фондације и запосленима.

Члан 39.
(Средства за реализовање програма од јавног интереса)

- (1) Средства за подстицање програма или недостајућег дијела средстава за финансирање програма (у даљем тексту: програм) које реализују фондације обезбјеђују се у буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине.
- (2) Савјет министара Босне и Херцеговине, односно надлежно министарство, у складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине, додјељује средства из става (1) овог члана на основу спроведеног јавног конкурса и закључује уговоре о реализовању одобрених програма.
- (3) Под програмом од јавног интереса из става (1) овог члана нарочито се сматрају програми у области: социјалне заштите, укључујући и програме који обухватају круг

лица услед посљедица губитка радног мјеста у процесу приватизације; борачко-инвалидске заштите и заштите логораша и лица са постратним синдромом; заштите лица са инвалидитетом; друштвене бриге о дјечи; подстицања наталитета; помоћи старима; здравствене заштите, заштите и промовисања људских и мањинских права; образовања, науке, културе, информисања; заштите животне средине; одрживог развоја; заштите животиња; заштите потрошача; борбе против корупције, као и хуманитарни програми и други програми у којима фондација искључиво и непосредно слиједи јавне потребе.

(4) Фондације које су из буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине добиле средства за реализовање програма од јавног интереса најмање једанпут годишње, као и по окончању програма, чине доступним јавности извјештај о свом раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава на начин прописан статутом фондације и тај извјештај обавезно достављају даваоцу средстава.

(5) Фондације су обавезне да средства из става (1) овог члана користе искључиво за реализовање одобрених програма.

Члан 40.

(Кориштење имовине фондације)

(1) Имовина фондације може се искључиво користити за остваривање циљева утврђених актом о оснивању и статутом.

(2) Имовина фондације не може се дијелити оснивачима, члановима органа управљања, запосленима или са њима повезаним лицима.

(3) Повезано лице је лице које је оснивачу, члану органа управљања и запосленом, брачни или ванбрачни друг, сродник по крви у правој линији, а у побочној до трећег степена, сродник по тазбини до другог степена, без обзира да ли је брак престао или није.

(4) Ограничење из става (2) овог члана се не односи на накнаде за рад запослених или надокнаде трошкова тим лицима у вези са остваривањем законитих циљева и активности утврђених статутом фондације.

Члан 41.

(Одговорност за обавезе фондације)

За обавезе преузете у правном промету фондација одговара цјелокупном својом имовином.

Члан 42.

(Пробијање правног субјективитета)

(1) Изузетно од одредаба члана 41. овог закона, за обавезе које је фондација преузела у правном промету одговарају и оснивач, директор и чланови управног одбора фондације, ако су имовином фондације располагали као својом личном имовином или су злоупотребили фондацију у незаконите или преварне сврхе.

(2) Лица из става (1) овог члана за обавезе фондације одговарају солидарно и неограничено.

Члан 43.
(Пословне књиге и финансијски извештаји)

Фондације воде пословне књиге, састављају и подnose финансијске извештаје у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.

ДИО СЕДМИ - ПРЕСТАНАК ФОНДАЦИЈЕ

Члан 44.
(Услови и начин брисања из Регистра)

(1) Брисањем из Регистра фондација губи својство правног лица.

(2) Брисање из Регистра врши се:

- а) ако је оснивач или управни одбор фондације донио одлуку о престанку рада фондације, ако је тако предвиђено законом или статутом;
- б) ако је извршена статусна промјена у складу са овим законом која има за посљедицу престанак рада фондације;
- ц) ако је над фондацијом окончан стечајни поступак, рјешењем о престанку постојања фондације;
- д) ако је фондацији забрањен рад;
- е) ако је правноснажним актом утврђена ништавност рјешења о упису фондације у Регистар;
- ф) ако се основна имовина фондације, односно основна имовина којом се остварује приватни интерес смањи испод вриједности основне имовине, и
- г) у другим случајевима одређеним оснивачким актом и статутом фондације.

(3) О спровођењу стечајног поступка уноси се забиљешка у Регистар, по пријави стечајног управника.

(4) Министарство проводи поступак и утврђује чињенице из става (2) овог члана на основу захтјева лица које има правни интерес за доношења рјешења о брисању фондације из Регистра, које је коначно, и против којег се може покренути управни спор, а исто се у правилу објављује у „Службеном гласнику БиХ“ о трошку подносиоца захтјева.

Члан 45.
(Забрана рада)

(1) О забрани рада фондације чији су циљеви или активност супротни одредби члана 5. ст. (1) и (2) овог закона одлучује Суд Босне и Херцеговине.

- (2) Фондацији ће се забранити рад ако се учлани у међународну организацију која обавља активност ради остваривања циљева из члана 5. ст. (1) и (2) овог закона.
- (3) Символи визуелног идентитета и друге ознаке фондације којима је забрањен рад не смију се јавно употребљавати.

Члан 46.

(Покретање поступка за забрану рада)

- (1) Свако може поднијети пријаву о постојању разлога за забрану рада фондације Тужилаштву Босне и Херцеговине.
- (2) Ако надлежни тужилац на основу поднесене пријаве или по службеној дужности, оцијени да постоје разлози за забрану рада фондације из члана 5. ст. (1) и (2) овог закона, поднијеће приједлог за забрану рада фондације Суду Босне и Херцеговине.
- (3) Поступак забране рада фондације води се према одредбама Закона о парничном поступку, ако овим законом није другачије прописано. Поступак за забрану рада фондације је хитан.
- (4) О покретању поступка за забрану рада фондације у Регистар се уписује забиљешка.

Члан 47.

(Поступак пред Судом)

- (1) Суд Босне и Херцеговине ће без одлагања приједлог за забрану рада фондације из члана 45. овог закона доставити лицу које је у вријеме подношења приједлога за забрану рада фондације било овлаштено за заступање фондације, односно ако се том лицу достава не може извршити или је лице спријечено да уредно заступа фондацију, Суд Босне и Херцеговине ће поставити привременог заступника и о томе обавијестити Министарство, на основу чега се у Регистар уписује забиљешка.
- (2) Расправу о приједлогу за забрану рада фондације Суд Босне и Херцеговине је дужан одржати у року од 15 дана од дана достављања приједлога заступнику фондације, у складу са одредбама става (1) овог члана.
- (3) Суд може одржати расправу и донијети одлуку и ако уредно позвана лица не дођу на рочиште, на шта се она у позиву за расправу изричито упозоравају.
- (4) На основу одржане расправе Суд Босне и Херцеговине пресудом изриче забрану рада фондације или одбија приједлог за забрану рада фондације.
- (5) Суд Босне и Херцеговине изриче и јавно објављује пресуду на расправи.
- (6) У образложењу пресуде о забрани рада фондације морају се навести разлози због којих је дјеловање фондације забрањено.
- (7) Пресудом којом се забрањује рад фондације Суд Босне и Херцеговине мора одлучити и о имовини фондације.

(8) Пресуда се мора израдити у писаном облику и овјерен препис пресуде доставити странкама, надлежном суду ради провођења стечаја у року од 3 дана од дана јавног објављивања, као и Министарству ради уписа забиљешке у Регистар.

(9) Диспозитив правоснажне пресуде о забрани рада фондације објавиће се у „Службеном гласнику БиХ“.

Члан 48.

(Жалба)

(1) Против пресуде Суда Босне и Херцеговине из члана 47. став (4) дозвољена је жалба Апелационом одјељењу Суда Босне и Херцеговине у року од 8 дана од дана достављања пресуде којом је одлучено о приједлогу за забрану рада фондације.

(2) Жалба против пресуде о забрани рада фондације не задржава њено извршење.

(3) Жалба се доставља на одговор. Рок за одговор на жалбу је 8 дана.

(4) Благовремену и допуштену жалбу Суд Босне и Херцеговине ће доставити Апелационом одјељењу Суда Босне и Херцеговине, заједно са свим списима у року од 3 дана од дана пријема одговора на жалбу, односно истека рока за његово подношење.

(5) Апелационо одјељење Суда Босне и Херцеговине дужно је донијети одлуку по жалби у року од 8 дана од дана пријема жалбе са списима.

Члан 49.

(Стечај)

(1) Над фондацијом која је трајније неспособна за плаћање обавеза спроводи се поступак стечаја сходно одредбама закона којим се регулише стечај и пореских закона и других закона којима се уређује третман обвезника у стечају, о чему се у Регистар уписује забиљешка.

(2) Министарство брише фондацију из Регистра на основу правоснажне одлуке надлежног суда на чијем се подручју налази сједиште фондације о закључењу стечајног поступка.

(3) На упис у Регистар података који се односе на стечај фондације сходно се примјењују одредбе закона којим се регулише стечај о упису у надлежни регистар одлука из стечајног поступка.

(4) Захтјев за упис података из ст. (2) и (3) овог члана Министарству доставља стечајни управник.

Члан 50.

(Статусне промјене)

(1) Фондација се може подијелити на двије или више фондација.

(2) Фондација се може припојити или спојити са другом фондацијом, ради остваривања општекорисног циља.

(3) Фондација основана ради остваривања приватног интереса може се припојити фондацији основаној ради остваривања општекорисног циља. Уписом припајања у Регистар престаје са радом припојена фондација, а фондација припојилац наставља са радом.

(4) Фондација основана ради остваривања приватног интереса може се спојити са другом фондацијом основаном ради остваривања приватног интереса. Спајањем престају да постоје фондације које су се спојиле, а новонастала фондација може дјеловати само ради остваривања приватног интереса.

Члан 51.

(Расподјела преостале имовине)

(1) Преостала имовина фондације расподјелује се на начин одређен статутом.

(2) Имовина фондације основане ради остваривања општекорисног и добротворног циља може се додијелити само другој фондацији, основаној ради остваривања истих или сличних циљева.

(3) Одлуку о расподјели преостале имовине фондације доноси управни одбор.

(4) Ако управни одбор не донесе одлуку о расподјели преостале имовине, одлуку о расподјели преостале имовине доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе на чијој се територији налази сједиште фондације, којој Министарство, у овом случају, доставља један примјерак рјешења о брисању из Регистра.

ДИО ОСМИ - УПИС ПРЕДСТАВНИШТВА СТРАНЕ ФОНДАЦИЈЕ У РЕГИСТАР ПРЕДСТАВНИШТАВА СТРАНИХ ФОНДАЦИЈА

Члан 52.

(Појам стране фондације)

(1) Под страном фондацијом, у смислу овог закона, подразумијева се непрофитна и невладина организација са сједиштем у другој држави, која је организована у складу са законом државе у којој има сједиште.

(2) Одредбе овог закона које се односе на упис у Регистар, промјену података који се уписују у Регистар, дјелатност и престанак рада фондације, примјењују се и на представништва страних фондација, ако овим или другим законом или међународним уговором није другачије прописано.

Члан 53.

(Упис представништва стране фондације)

(1) Представништво стране фондације може да обавља своју дјелатност на територији Босне и Херцеговине искључиво након уписа у Регистар искључиво под називом регистроване фондације у матичној земљи.

(2) Послове уписа у Регистар врши Министарство.

(3) Министарство води Регистар из става (1) овог члана.

(4) Садржину и начин вођења Регистра из става (1) овог члана Правилником из члана 20. став (2) овог закона прописује министар.

(5) Уз захтјев за упис подноси се:

а) овјерен превод акта о регистрацији фондације у матичној држави или потврда овјерена од стране суда или нотара да фондација има својство правног лица и без уписа у одговарајући регистар;

б) овјерен превод одлуке надлежног органа фондације о отварању представништва и лицу овлаштеном за заступање представништва у Босни и Херцеговини;

ц) овјерен превод извода из оснивачког акта или статута из којег су видљиви циљеви стране фондације, и

д) овјерена фотокопија личне карте или пасоша лица овлаштеног за заступање представништва у Босни и Херцеговини.

(6) На садржину захтјева за упис примјењују се одредбе члана 21. став (3) овог закона.

Члан 54. (Садржина Регистра)

У Регистар се уписују: редни број; регистарски број; назив и скраћени назив представништва; држава у којој је страна фондација основана и сједиште те фондације у тој држави; назив организационог облика стране фондације; адреса сједишта представништва стране фондације у Босни и Херцеговини и његовог огранка; вријеме за које је представништво основано; име и презиме лица овлаштеног за заступање стране фондације у Босни и Херцеговини, пребивалиште и јединствени матични број грађанина ако се ради о држављанину Босне и Херцеговине, односно боравиште у Босни и Херцеговини, број путне исправе и државу издавања путне исправе ако се ради о страном држављанину; циљеви стране фондације; забиљешка о покретању поступка за забрану рада представништва и забрана рада представништва; број и датум доношења рјешења о упису, промјени података и брисању из Регистра.

Члан 55. (Примјена прописа на запослене у представништву стране фондације)

(1) На странце запослене у представништву стране фондације примјењују се прописи којима се уређују кретање и боравак странаца, ако овим или другим законом или међународним уговором није другачије прописано.

(2) На држављане Босне и Херцеговине запослене у представништву стране фондације примјењују се прописи Босне и Херцеговине.

Члан 56.
(Брисање из Регистра)

(1) Представништво стране фондације брише се из Регистра:

- а) ако је страна фондација престала са радом;
- б) ако је страна фондација донијела одлуку о престанку рада представништва;

(2) Министарство доноси рјешење о упису брисања представништва из Регистра.

(3) Рјешење из става (2) овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

ДИО ДЕВЕТИ – НАДЗОР

Члан 57.
(Надлежност за вршење надзора)

Надзор над провођењем овог закона врши Министарство.

Члан 58.
(Надлежност за вршење управног инспекцијског надзора)

Министарство проводи инспекцијски надзор посредством управне инспекције ради утврђивања да ли је повријеђен овај закон или подзаконски акт донесен у складу са овим законом.

ДИО ДЕСЕТИ - КРИВИЧНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 59.
(Привредни преступ)

(1) Новчаном казном од 500 до 5.000 КМ казниће се за привредни преступ фондација ако непосредно обавља привредну делатност која није у вези са основним циљевима фондације или није предвиђена статутом (члан 38.)

(2) За привредни преступ из става (1) овог члана новчаном казном од 100 до 1.000 КМ казниће се и одговорно лице у фондацији.

Члан 60.
(Прекршаји)

(1) Новчаном казном од 300 до 3.000 КМ казниће се за прекршај фондација ако:

- а) почне да дјелује прије него што су уписане у Регистар (члан 4. став (3));
- б) имовину не користи искључиво за остваривање својих циљева (члан 39.);
- ц) ако извјештај о раду не учини доступним јавности (члан 7.);
- д) ако назив или скраћени назив не користи у облику у којем је уписана у Регистар (чл. 14. и 15):

е) ако у року од 30 дана не пријави Министарству промјену података који се уписују у Регистар (члан 25.).

(2) За прекршај из става (1) овог члана новчаном казном од 100 до 1.000 КМ казниће се и одговорно лице у фондацији.

ДИО ЈЕДАНАЕСТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 61.

(Доношење подзаконских аката)

Подзаконски прописи за спровођење овог закона донијеће се у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 62.

(Започети поступци)

Поступци уписа фондација у Регистар започети до дана почетка примјене овог закона окончаће се по прописима по којима су започети.

Члан 63.

(Усклађивање статуса регистрованих фондација)

Фондације основане и уписане у регистре према Закону о удружењима и фондацијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, бр. 32/01, 42/03, 63/08 и 76/11) настављају са радом као фондације, с тим што су дужне да у року од 24 мјесеца од дана почетка примјене овог закона ускладе свој статут и друге опште акте са одредбама овог закона.

Члан 64.

(Поступак усклађивања статуса регистрованих фондација)

(1) Фондације из члана 63. овог закона дужне су да Министарству уз захтјев за упис усклађивања поднесу одлуку о избору заступника фондације и овјерену фотокопију личне карте заступника фондације, као и два примјерка новог статута.

(2) Фондације које не поспе у складу са ставом (1) овог члана, рјешењем Министарства бришу се из Регистра и губе статус правног лица, а њихова имовина прелази на лица одређена статутом, односно законом.

(3) Рјешење Министарства донесено из става (2) овог члана је коначно и против истог није допуштена жалба, али се против истог може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине.

Члан 65.

(Усклађивање статуса регистрованих страних фондација)

(1) Стране фондације које су отпочеле дјеловање на територији Босне и Херцеговине прије почетка примјене овог закона, дужне су да своје дјеловање ускладе са овим

законом и да поднесу захтјев за упис у Регистар са потребном документацијом, у року од 24 мјесеца од дана почетка примјене овог закона.

(2) Ако страна фондација не поступи у складу са одредбом става (1) овог члана, Министарство доноси рјешење о брисању из Регистра представништва.

(3) Рјешење Министарства из става (2) овог члана је коначно и против истог није допуштена жалба, али се против истог може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине.

Члан 66.
(Стављањем прописа ван снаге)

Даном почетка примјене овог закона одредбе Закона о удружењима и фондацијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 32/01, 42/03, 63/08 и 76/11) и Правилника о начину вођења регистра удружења и фондација Босне и Херцеговине и страних међународних удружења и фондација и других непрофитних организација („Службени гласник БиХ“, број: 44/10 и 14/12), које се односе на фондације и представништва страних фондација, престају да важе.

Члан 67.
(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику БиХ”, а примјењиваће се након 60 дана од дана ступања на снагу.

ПС БиХ број ____/12
Сарајево, _____ 2012. године

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. Уставни основ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану IV став 4.а Устава Босне и Херцеговине, према којем је Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине овлаштена за доношење закона.

2. Разлози за доношење Закона

До сада је правни оквир за оснивање и дјеловање фондација у БиХ прописан Законом о удружењима и фондацијама Босне и Херцеговине.

Законом о удружењима и фондацијама БиХ је уређен статусно-правни облик којим фондација као непрофитно правно лице, без чланова, може обављати своју дјелатност.

Напријед наведеним Законом нису на свеобухватан начин регулисана питања која се односе на оснивање и дјеловање фондација, а посебно фондација којима се остварује приватни интерес, укључујући поступак уписа у Регистар и вођење Регистра, правна средства која подносиоцу захтјева стоје на располагању, а која се подносе на одлуку којом се одбацује или одбија захтјев за упис у Регистар, правила која се односе на име и сједиште фондације, унутрашњу организацију, престанак и забрану рада фондације, као и упис у Регистар представништва страних фондација.

Имајући у виду улогу коју имају непрофитне организације без чланова у савременом демократском друштву, посебно када је реч о развоју културе добротворног давања, традицију у овом сегменту, као и чињеницу да и у Босни и Херцеговини у последње вријеме расте број фондација посредством којих се финансира и остварује значајан број пројеката у различитим областима од општег друштвеног интереса (људска права, екологија, социјална заштита, социјална кохезија, одрживи развој, култура, итд.), наведени недостатак у Закону о удружењима и фондацијама БиХ препознат је као озбиљна препрека даљем развоју дјеловања фондација.

Такође, имало се у виду да се на најбољи начин промовишу рјешење из земаља у окружењу, као и европског законодавства, уважавајући посебности правног система Босне и Херцеговине, чиме се жели дати значајан подстицај развоју културе оснивања фондација у Босни и Херцеговини. Сходно томе, основни рачио закона био би да се правни институт фондације постави у подручје приватног права гдје овај институт по својој природи и припада, а да се овлаштења владиног сектора у поступку оснивања, уписа у Регистар фондација сведу на нужну и рационалну мјеру.

Будући да се ради о недостацима који се нису могли отклонити измјенама и допунама Закона о удружењима и фондацијама БиХ, било је нужно донијети два одвојена закона у овој области, који би били у складу са добром упоредном праксом и духом времена.

3. Усклађеност прописа са европским законодавством

На нивоу ЕУ постоје заједнички правни принципи и препоруке у овој области, од којих одредбама Закона о фондацијама није одступљено.

4. Имплементациони механизми и начин обезбјеђења поштивања прописа

Провођење овог закона, којим се на општи начин уређује регистарција фондација, обезбјеђује се у оквиру Министарства правде Босне и Херцеговине, те институција које примјењују одредбе овог закона у оквиру своје надлежности.

5. Средства за имплементацију

Имплементација Закона о фондацијама Босне и Херцеговине не захтијева посебна средства буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине. Средства за имплементацију овог закона обезбјеђена су у буџету институције. Примјеном одредаба овог закона обезбјеђиваће се приход наплатом такси за уписе у Регистар фондација.

6. Јавне консултације

У складу са одредбама члана 6. Правила за консултације о изради правних прописа ("Службени гласник БиХ", бр. 81/06), Преднацрт закона о фондацијама Босне и Херцеговине је у смислу консултација, а након утврђивања текста Преднацрта, постављен на веб страници Министарства правде Босне и Херцеговине, ради доставе коментара заинтересованих страна у року 21 дана од дана стављања Преднацрта на веб страницу.

Јавне консултације у вези са Преднацртом закона о фондацијама Босне и Херцеговине обављене су у периоду од 7.2.2012. године до 28.2.2012. године, а јавне консултације у вези са Преднацртом закона о удружењима Босне и Херцеговине обављене су у периоду од 1.2.2012. године до 22.2.2012. године.

У поступку оглашавања посебно је скренута пажња запосленим у сектору, у чијој надлежности је објављивање прописа на веб страници Министарства правде Босне и Херцеговине, да обавијесте све невладине организације о којима Министарство води евиденцију и које дјелују на подручју Босне и Херцеговине, како би могле узети активну улогу у поступку давања примједби, приједлога и сугестија на преднацрте наведених закона, како би дали свој допринос у изради што квалитетнијих текстова преднацрта закона.

У складу са планираним активностима, имало се у виду да се консултације обаве на што економичнији начин, са што мање трошкова, водећи рачуна и о кадровским капацитетима, на начин да се у сам поступак консултација, с обзиром на природу материје која се регулише овим прописима, укључи што већи број невладиних организација.

У том периоду на текст ореднацрта наведених закона пристигли су коментари како слиједи:

- Кристијан Хаупт;
- Санела Папа, МСП БиХ, Амбасада БиХ у Загребу;
- Михаел Волск, Удружење за унапређење њемачко-босанскохерцеговачких привредних односа;
- Удружење грађана погођених ратном штетом 1991. до 1996. године у Босни и Херцеговини;
- Центар за непрофитно право и Центар за промоцију цивилног друштва;
- Удружење Ваша Права;

- Српско грађанско вијеће;
 - Нотарска комора Федерације Босне и Херцеговине,
- чије сугестије и приједлоге смо углавном уврстили у одредбе преднацрта наведених закона.

7. Образложење предложених правних рјешења

Основне одредбе (од члана 1. до члана 8.)

У основним одредбама закона уређују се статусно-правни облик у којем дјелује фондација, као непрофитна, невладина организација без чланова, са јасно дефинисаним карактеристикама.

Закон дефинише фондацију као добровољну, невладину и непрофитну организацију која нема чланство, а чији је циљ управљање одређеном имовином у општекорисном и добротворном циљу **или приватном интересу**, који није забрањен Уставом или законом.

Законом је прецизно дефинисано шта се сматра остваривањем јавног интереса и циља, а шта се сматра остваривањем приватног интереса и циља. Фондације обављају дјелатност од јавног интереса и када је њихова дјелатност усмјерена на одређени круг одређених лица која припадају одређеној професији, националној, језичкој, културној и вјерској групи, полу или роду, односно на лица која живе на одређеном подручју.

Под остваривањем приватног интереса, у смислу закона, сматра се остваривање интереса оснивача, одређене породице или друге приватне заједнице. Могућност оснивања фондација у приватне сврхе представља новину у нашем правном систему, а иста се аргументовано може тумачити као право на мирно уживање власништва, заштићеног Првим протоколом (члан 1.) Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Законом се прецизира да је фондација непрофитна невладина организација, која се оснива добровољно и самостална је у одређивању својих циљева. Недопуштени циљеви фондације су прописани законом, чиме се значајно смањују дискрециона овлаштења регистарског органа при одлучивању о овим значајним питањима. Циљеви и дјеловање фондације не смију бити у супротности са правним поретком, а нарочито усмјерени на насилно рушење уставног поретка и нарушавање територијалне цјеловитости Босне и Херцеговине, кршење загарантованих људских или мањинских права или изазивање и подстицање неравноправности, мржње и нетрпељивости заснованих на расној, националној, вјерској или другој припадности или одређеном полу, роду, физичким, психичким или другим карактеристикама и способностима. Осим тога, циљеви и дјеловање фондације не смију бити усмјерени на остваривање посебних интереса политичких странака. Под посебним интересима политичких странака, у смислу закона, сматра се непосредно учешће у изборној кампањи или прикупљање средстава за изборну кампању одређене политичке странке. На другој страни, политичке странке, као правна лица, могу бити оснивачи фондације, којим се остварују законом допуштени циљеви и интереси.

Имајући у виду улогу које фондације имају у модерним демократским друштвима, закон прописује да држава може обезбиједити посебним законом пореске олакшице и друге погодности за оснивање, дјеловање и развој фондација. На другој страни,

фондације имају обавезу да годишњи извештај о раду и финансијски извештај, који подносе сагласно важећим рачуноводственим прописима, учине доступним јавности, објављивањем путем интернета, публикација или на други погодни начин.

Оснивање фондације (од члана 9. до члана 13.)

Фондацију може основати једно или више пословно способних физичких или правних лица, независно од држављанства или сједишта.

Основна имовина фондације може бити у стварима, правима и новцу.

Најмања вриједност основне имовине неопходне за оснивање фондације износи 2.000, 00 КМ, најмања вриједност основне имовине неопходне за оснивање фондације којом се остварује приватни интерес износи 20.000, 00 КМ.

Овакав концепт фондације у складу је са њеним традиционалним схватањем.

Закон предвиђа оснивање фондације актом о оснивању, уговором и тестаментом.

Из разлога правне безбједности прописана је обавезна садржина оснивачког акта. Из истих разлога, законом се уређује и поступак опозива и побијања оснивачког акта, као и одговорности за обавезе преузете у поступку оснивања фондације. Ако оснивачким актом није другачије уређено, већ основаној фондацији могу приступити друга физичка и правна лица у својству саоснивача, на начин утврђен статутом фондације.

Назив и сједиште фондације (од члана 14. до члана 19.)

Из разлога правне безбједности, детаљно се уређују питања од значаја за назив и сједиште фондације. Под називом фондације подразумијева се име одређено оснивачким актом, под којим фондација иступа у правном промету. Закон прописује услове под којим фондација може у свом називу имати и име одређеног физичког или правног лица, домаће или стране организације, међународне организације.

Сагласно одредбама Устава БиХ и позитивним прописима који уређују ову област, назив фондације мора бити на једном од три језика и два писма који су у службеној употреби у Босни и Херцеговини, осим ако се ради о страним именима, страним ријечима за које на једном од три службена језика и два писма који су у службеној употреби у Босни и Херцеговини не постоје одговарајуће ријечи, те страним ријечима које су уобичајене у употреби и ријечима мртвог језика.

Ако је то предвиђено статутом, назив фондације може се уписати у Регистар и у преводу на један или више страних језика, последије уписа назива фондације на једном од три језика и два писма који су у службеној употреби у Босни и Херцеговини, односно језику националних мањина.

Осим пуног назива фондације могу користити и скраћени назив који се утврђује оснивачким актом и статутом фондације, што је честа пословна пракса. Назив односно скраћени назив фондације мора се јасно разликовати од назива односно од скраћеног назива других фондација који су уписани или уредно пријављени за упис у Регистар. У остваривању својих циљева фондације морају употребљавати свој назив и скраћени назив у облику у коме су уписани у Регистар.

Законом се сједиште фондације дефинише као мјесто одређено оснивачким актом и статутом фондације из којег се управља активностима фондације и прописује да сједиште фондације мора бити на територији Босне и Херцеговине.

Фондације могу имати свој знак, логотип и друге симболе, у складу са статутом. Знак, логотип и други симболи фондације морају се јасно разликовати од симбола других фондација које су уписане или су уредно пријављене за упис у Регистар.

Регистар фондација (од члана 20. до члана 26.)

Упис у Регистар фондација детаљно је уређен. Ради се о изузетно значајном питању. Упис има конститутивно дејство, што значи да уписом у Регистар фондација стичу својство правног лица. Фондација не може обављати своју дјелатност прије уписа у Регистар, под пријетњом прекршајне казне. Послове уписа у Регистар фондација води Министарство правде БиХ.

Упис у Регистар фондације врши се на основу захтјева за упис, чија је садржина утврђена законом. Законом су таксативно набрајују разлози због којих Министарство може одбацити захтјев за упис, чиме се значајно смањује могућност дискреционог одлучивања о овом питању, као и рок у којем подносилац пријаве може отклонити недостатке у непотпуном захтјеву. Против рјешења Министарства о одбацивању захтјева може се покренути управни спор.

У закону је утврђен рок од 30 дана у којем се мора извршити упис у Регистар по основу уредног захтјева. Рјешење о упису у Регистар је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Детаљно се уређује и садржина Регистра фондација, као и поступак пријаве промјене података који се уписују у Регистар. Подаци уписани у Регистар су јавни.

Унутрашња организација и имовина фондације (од члана 27. до члана 43.)

Ближе се регулише и унутрашња организација и имовина фондације. Овакав приступ је легитиман, имајући у виду да фондација има статус правног лица. Сагласно општим правилима грађанског права о правном лицу, статут је највиши општи акт фондације, а којим други општи акти морају бити у сагласности. Управни одбор доноси статут фондације.

Као обавезни органи фондације предвиђени су управни одбор и директор. Фондацијом управља управни одбор, који има најмање три члана. Предсједника и чланове управног одбора фондације у оснивању именује оснивач или извршилац тестамена.

Законом су прописане основне надлежности управног одбора, као и ограничења у погледу тога која лица не могу бити чланови управног одбора, како би се обезбиједио легалан, самосталан и транспарентан рад управног одбора. Сагласно томе, члан управног одбора фондације не може бити малолетно лице или лице лишено пословне способности, лице запослено у фондацији, лице које је члан другог органа управљања или надзора те фондације, лице које врши надзор над радом фондације.

Законом су прописана и основна правила које се тичу начина рада управног одбора, као што су сазивање сједница, кворум и начин гласања. Ради се о питањима која су преваходно статутарне нарави.

Основни начини престанка мандата чланова управног одбора такође су уређени законом, с тим што се статутом могу утврдити и други начини престанка мандата.

Основне надлежности директора фондације такође су уређене у закону. За разлику од чланова управног одбора, имајући у виду његове надлежности, за директора фондације може бити именовано само пословно способно физичко лице које има пребивалиште или боравиште на територији Босне и Херцеговине. Директора фондације именује управни одбор.

Новину у закону представљају одредбе о стандардима пажње за чланове управног одбора и директора. Тиме се на одговарајући начин обезбјеђује транспарентан рад фондације и заштита њихове имовине. Основно је правило да у обављању својих дужности чланови управног одбора и директор поступају са пажњом доброг домаћина. Поред тога, приликом доношења одлуке о кориштењу основне имовине фондације, као и одлуке које се односе на привредне дјелатности које обавља фондација, чланови управног одбора и директор поступају са пажњом доброг привредника.

Новину представљају и законске одредбе о одговорности за штету, којима се такође штити имовина фондације. Чланови управног одбора и директор одговарају солидарно цијелокупном својом имовином за штету коју својом одлуком проузрокују фондацији, ако је та одлука донесена грубом непажњом или са намјером да се проузрокује штета, осим ако су у поступку доношења одлуке издвојили своје мишљење у записник. Законом се уређују и основни извори имовине фондације, укључујући и услове под којима фондације могу стицати приходе непосредним обављањем привредне дјелатности.

Новину представљају и законске одредбе о буџетском финансирању фондација. Да би се обезбиједила транспарентност у додјели ових средстава, прописана је обавеза да се буџетска средства за фондације додјељују на основу расписаног јавног конкурса.

У складу са њиховим непрофитним карактером, изричито је прописано да се имовина фондације може искључиво користити за остваривање њихових статутарних циљева и не може се дијелити оснивачима, члановима органа управљања, запосленима или са њима повезаним лицима.

Сагласно општим правилима грађанског права о правном лицу, за обавезе преузете у правном промету фондација одговара цијелокупном својом имовином. Међутим, закон садржи и одредбе којим се штити имовина фондације. За обавезе које је фондација преузела у правном промету одговара и оснивач, директор и члан управног одбора фондације, ако је са имовином фондације располагао као са својом личном имовином или је злоупотребио фондацију у незаконите или преварне сврхе.

Престанак фондације и задужбине (од члана 44. до члана 51.)

Брисањем из Регистра фондације губе својство правног лица и престају са радом. Разлози за брисање из Регистра изричито су и прецизно дефинисани законом и не остављају простор регистрационом органу за дискрециону оцјену у погледу њиховог наступања. Прва група основа за брисање је посљедица воље органа фондације: одлука надлежног органа фондације о престанку рада, извршена статусна промјена која има за посљедицу престанак фондације, као и други разлози за престанак предвиђени статутом.

Друга група разлога је правна посљедица одлука државних органа: ништавност уписа у регистар или одлуке надлежног суда о закључењу стечајног поступка.

Поред наведеног, дефинисано је и покретање поступка за забрану рада фондације, као и поступак пред судом по приједлогу за забрану рада фондације и поступак по жалби, као и омогућавања вођења хитног поступка по приједлогу за забрану рада фондације у циљу осигурања правне безбједности, како би се на што бржи и једноставнији начин омогућило остваривање права пред надлежним институцијама.

Одредбама о статусној трансформацији спречава се злоупотреба института фондације, а посебно заштита њихове имовине, као и заштита повјерилаца.

Фондација се може припојити, спојити или подијелити на двије или више фондација које остварују општекористан циљ. Фондација која дјелује у приватном интересу може се припојити, спојити или подијелити на двије или више фондација које остварују општекористан циљ.

На другој страни, на питања која се тичу стечаја фондације сходно се примјењују прописи којима се уређује стечај, имајући у виду да се ради о правним институтима који се оснивају због сродних (непрофитних) циљева, и који се у том смислу разликују од привредних друштава. Међутим, да би се спријечиле евентуалне правне празнине и смањено ризик од правне несигурности када је реч о овом важном питању, закон такође прописује да се на питања која се тичу стечаја фондације која нису регулисана прописима којима се уређују стечај фондације сходно примјењују прописи којима се уређује стечај привредних друштава.

Законом се детаљно уређује и расподјела преостале имовине фондације, након њеног престанка, како би се спријечила злоупотреба у кориштењу ове имовине. Основно је правило да преосталу имовину фондације расподјељује управни одбор фондације. Овакво рјешење уважава чињеницу да се ради о приватно-правним, а не јавно-правним лицима. Ако управни одбор не донесе одлуку о расподјели преостале имовине, одлуку о расподјели преостале имовине доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе на чијој се територији налази сједиште фондације.

Упис представништва страних фондација у Регистар представништва страних фондација (од члана 52. до члана 56.)

У Босни и Херцеговини постоји пропис којим се уређује упис у Регистар представништва страних и међународних фондација. То је Закон о удружењима и фондацијама БиХ.

Имајући у виду улогу које непрофитне организације без чланова имају у савременом демократском друштву, посебно када је ријеч о развоју културе добродоног давања, као и чињеницу да и у Босни и Херцеговини у последње вријеме расте број фондација посредством којих се финансира и остварује значајан број пројеката у различитим областима од општег друштвеног интереса (људска права, екологија, социјална заштита, социјална кохезија, одрживи развој, култура, итд), овим законом се желе отклонити недостаци постојећег закона о удружењима и фондацијама БиХ у смислу препознавања добровољног дјеловања страних и међународних фондација Босне и Херцеговине.

Имајући у виду да се путем ових представништава реализује низ програма у различитим областима од значаја за Босну и Херцеговину (хуманитарна помоћ, борба против сиромаштва, одрживи развој, људска права, подршка институционалном развоју локалних самоуправа, итд), у које су инвестирана значајна средства бесповратне помоћи Босни и Херцеговини коју су обезбиједили страни јавни и приватни донатори, било је неопходно правно уредити њихов положај, статус, дјеловање и надзор над њиховим радом.

Овим законом се обезбјеђује правни основ којим се омогућава представништву стране или међународне фондације, уз претходни упис у Регистар који води Министарство, да обавља дјелатности на територији Босне и Херцеговине. Из разлога ефикасног и економичнијег обављања послова вођења Регистра, као и из разлога успостављања јединствених принципа и праксе у односу на поступак уписа било ког представништва стране фондације на територији БиХ, прописано је да Регистар представништва стране фондације води Министарство. На допуштене циљеве дјеловања представништва стране фондације, као и услове и поступак уписа и брисања из Регистра, сходно се примјењују одредбе овог закона о упису фондација у Регистар.

Надзор (члан 57. и 58.)

Према рјешењу садржаном у закону, предвиђено је да управни надзор над провођењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона врши Министарство. Министарство врши инспекцијски надзор посредством управне инспекције.

Кривичне одредбе (члан 59. и 60.)

За случај повреде закона предложене су кривичне одредбе и то привредни преступ за обављање привредне (профитне) дјелатности супротно закону, а прекршаји за повреде које се тичу обавеза фондација као непрофитних организација, предвиђених овим законом.

Запријеђени минимуми и максимуми прекршајних казни примјерени су различитој тежини прекршаја, а приликом одређивања за оквире прекршајних казни, поред тежине прекршаја, имало се у виду да висина запријеђене новчане казне не угрожава даље дјеловање фондације.

Прелазне и завршне одредбе (од члана 61. до члана 67.)

У прелазним и завршним одредбама се, прије свега, утврђује примјерен рок од 24 мјесеца од дана почетка примјене овог закона у којем су већ регистроване фондације дужне да ускладе свој статут и друге опште акте са одредбама овог закона. Ако фондација не усклади своје опште акте у прописаном року са одредбама закона, министар доноси рјешење о престанку њеног рада и брисању из Регистра.

Стране фондације које су отпочеле дјеловање на територији БиХ прије почетка примјене овог закона дужне су да своје дјеловање усагласе са овим законом и да поднесу захтјев за упис у Регистар представништава страних фондација, са потребним документима, у року од 24 мјесеца од дана почетка примјене овог закона. Ако страна фондација не поступи у складу са одредбама овог закона, министар доноси рјешење о престанку њеног рада.

8. Прибављена мишљења

У поступку израде Нацрта закона о фондацијама Босне и Херцеговине прибављена су мишљења надлежних институција, и то:

- Мишљење Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, број: 05-02-2-5580-2/12 од 9.7.2012. године;
- Мишљење Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, број: 07-02-2329/12 од 3.7.2012. године;
- Мишљење Дирекције за европске интеграције, број: 03/A-06-2-СБ-1016-2/12 од 28.6.2012. године; и
- Мишљење Канцеларије за законодавство, број: 01-02-440/12 од 30.6.2012. године.

Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине и Дирекција за европске интеграције дали су мишљења у којима није било примједби на текст Нацрта закона.

Канцеларија за законодавство је дала мишљење у којем је било примједби, које су већим дијелом уврштене у текст Нацрта закона о фондацијама Босне и Херцеговине, осим сљедећих примједби:

1. Примједба да се у члану 4. став (4) Нацрта закона, код позивања на Закон о управном поступку наведе јавно гласило у којем је објављен основни текст, као и измјене тог закона, није уврштена у текст Нацрта закона о фондацијама Босне и Херцеговине из разлога што би се приликом сваке измјене Закона о управном поступку јављала потреба за измјеном Закона о фондацијама Босне и Херцеговине.
2. Примједба да се у члану 20. у ставу (2) одреди рок у коме ће се донијети правилник о начину вођења регистра фондација, није уврштена у текст Нацрта закона, јер је наведени рок прописан у члану 61. Нацрта закона.
3. Сугестија Канцеларије за законодавство да се у тексту Нацрта закона регулишу питања наставка рада фондације у случају изненадне смрти оснивача фондације, а имајући у виду одредбу члана 30. став (3) – којом је прописано да председника и чланове управног одбора именује оснивач, је размотрена, те истичемо да је наведена ситуација већ прописана чланом 28. став (1) тачка е) Нацрта закона.
4. Примједба да се члан 52. став (1) Нацрта закона преформулише је већим дијелом уврштена у текст Нацрта закона, изузев у дијелу да се бришу ријечи: „непрофитна, невладина организација“, из разлога што се код уписа у Регистар канцеларија страних фондација тражи као доказ да је страна фондација непрофитног и невладиног карактера. Текст „основана и регистрована“ није

уврштен у наведени члан Нацрта закона, из разлога што у великом броју земаља нису прописани оснивање и регистрација, већ се често користе други докази, нпр. порески документи као доказ постојања стране фондације. Прихваћањем овакве сугестије знатно би била сужена могућност уписа канцеларија страних фондација усљед немогућности достављања овог доказа.